

Kommentti Puhakalle ja Virénille

Sixten Korkman

Toimitusjohtaja

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos ETLA

Niku Määttänen

Tutkimusohjaaja

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos ETLA

Jukka Lassila

Tutkimusjohtaja

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos ETLA

Tarmo Valkonen

Tutkimusjohtaja

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos ETLA

Mikko Puhakka ja Matti Virén (2009) arvioivat edellisessä Kansantaloudellisen aikakauskirjan numerossa verotusta käsittelevää raporttiamme ”Kohti parempaa verotusta – eväitä verokeskusteluun” (ETLA B:237). Heidän mukaansa raporttiamme vaivaa samanlainen epäanalyttisyys kuin suomalaista verokeskustelua yleensäkin. He myös pitävät verotusta koskevia suosituksiamme tarkoituksellisesti pääomapiirejä suosivina.

Eniten Puhakka ja Virén käsittelevät suositustamme siirtää verotuksen painopistettä työn verotuksesta kohti laajapohjaista kulutuksen verotusta. Puhakan ja Virénin mielestä tällainen verouudistus olisi ensinnäkin yrityksiä suosiva, koska ”näyttää siltä, että tuloverotuksen keventäminen – siinä määrin kuin sillä ostetaan matalampia palkankorotuksia – koituu työntajien eduksi”. Epäselväksi vain jää, millä tavalla matalammat palkankorotukset ostettaisiin. Miksi ihmeessä palkansaajapuoli hyväksyisi missään määrin matalammat palkankorotukset

sen vuoksi, että tuloveroja lasketaan ja kulutusveroja vastaavasti nostetaan?

Puhakkaa ja Viréniä huolestaa myös kulutusverotuksen kiristymisen vaikutus bruttoveroasteeseen. Lassilan esittelemissä simuloinneissa kulutusverojen korotuksella rahoitettiin sekä palkkaverotuksen kevennys että tulonsiirtojen korotus siten, että julkisen talouden tasapaino säilyy ennallaan. Kerättyjen verojen määrä kasvaa sen verran kuin tulonsiirtojen korottaminen edellyttää, mutta tämä ei vaikuta rationaalisten toimijoiden käyttäytymiseen. Bruttoveroastetta laskettaessa on lisäksi muistettava nimittäjä: kulutusverojen nousu kasvattaa markkinahintaista bruttokansantuotetta. Toimenpide kokonaisuudessaan johtaa pieneen mutta positiiviseen efektiin työn tarjonnassa ja siten tuotannossa. Tämä tehokkuushyöty tulee lähinnä siitä, että kulutusverotuksen korottaminen kohdistuu myös olemassa olevaan varallisuuteen. Veromuutoksen tärkeämpi myönteinen seuraus on, että se pienentää työtulojen ja

pääomatulojen veroasteiden ongelmallisina pidettyjä eroja ja tekee työtulojen muuntamisen pääomatuloiksi vähemmän kannattavaksi.

Puhakka ja Virén ilmeisesti vastustavat kulutusverotuksen kiristämistä myös sillä perusteella, että implisiittinen kulutusveroasteemme on jo kansainvälisesti verraten varsin korkea ja että Yhdysvalloissa se on huomattavasti matalampi. Tästä kohtaa voi vain kysyä, että entä sitten. Pitävätkö Puhakka ja Virén Yhdysvaltoja jonkinlaisena optimaalisen verojärjestelmän tai verorakenteen mallimaana? Meillä referenssiryhmänä ovat muut korkean veroasteen maat.

Muilta osin Puhakka ja Virén viittaavat raporttimme sisältöön hyvin ylimalkaisesti. He esimerkiksi väittävät, että haluamme keventää pääomaverotusta. Kuten Tarmo Valkosen kirjoittamasta luvusta käy ilmi, pääomaverotuksen suurimmat kysymykset eivät koske sen yleistä tasoa, vaan sen voimakasta ohjaavaa vaikutusta. Verojärjestelmä vähentää säästämistä ja investointeja ja ohjaa sijoittamista ja investointien rahoitusta, sekä voitonjakoa ja yritysmuodon valintaa. Kannanottoa, jonka mukaan pääomaverotusta pitäisi yleisesti keventää, ei raportistamme löydy.

Asunoverotusta käsittelevän luvun osalta Puhakka ja Virén antavat vain ymmärtää, että

se perustuu liiaksi ”mielipiteille”. Jos haluaa oikeasti edistää verokeskustelua, kannattaisi ehkä yrittää täsmentää kritiikkiään pikkaisen enemmän.

Myös Puhakan ja Virénin näkemys, jonka mukaan on ”falskia” puhua verotuksen rakenteesta käsittelemättä samalla julkisten menojen tasoa ja rakennetta on hämmentävä, erityisesti annettuna että he peräävät analyttisempää otetta. Mielestämme mahdollisuudet järkevän verokeskustelun käymiseen paranevat juuri sillä, että verotuksen rakennetta koskevat näkemykset erotetaan julkisen sektorin kokoon ja julkisen sektorin tehtäviin liittyvästä problematiikasta. Siksi otamme raportissa julkisen sektorin koon ja tulonjakotavoitteen annettuna.

Puhakan ja Virénin kirjoituksen luettuaamme yhdyimme kyllä heidän näkemykseensä siitä, että suomalainen verokeskustelu on usein heikkotasoisista. □

Kirjallisuus

Puhakka, M. ja Virén M. (2009), ”Pääomapiirien” verokirja”, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 105: 254–256.